

# KVINDEBLADET

## • HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

DE SAMLEDE KVINDEFØRENINGER.

Nr. 38.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre  
pr. Kvartal foruden Postpenge. Annonceer  
pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 18. September 1892.

V. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder i  
Bladets Forsendelse bedes indgivet til  
det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Vore ærede Holdere erindres om, at Kvindebladet „Hvad vi vil“ maa være bestilt hos Postvæsenet inden den 27. September, hvis Uregelmæssigheder i Bladets Forsendelse skal undgaas.

### Kolera.

(Efter Sundhedsbladet.)

Under Benævnelsen Kolera er det bleven Vane, mindre dog hos os end i Tyskland og Frankrig, at sammenfatte flere Sygdomme, der optræder med rigelige Brækninger, voldsom Diarrhoe og Tegn paa stærk Synkning af Kræfterne. Trods den ydre Lighed har dog disse Sygdomme intet med hinanden at skaffe, og man maa derfor strængt holde fra hinanden:

1. Den asiatiske Kolera (ogsaa kaldet indiske).
2. Cholera nostras (vor Kolera, ogsaa kaldet evropæiske eller indenlandske).
3. Børnekolera.

Vi skal i det følgende beskæftige os med den asiatiske Kolera, navnlig dens Historie, Symptomer og de nyere Forholdsregler mod dens Udbredelse.

Den asiatiske Kolera var saa godt som ukendt i Evropa indtil Aaret 1830. Dens egenlige Hjem er *Ostindien*, hvor den har været kendt i lange Tider og navnlig haft sin Udbredelse ved Mundingerne af Floderne Ganges og Brahmaputra. Der er ingen Tvivl om, at den til sine Tider har optraadt med større og mere epidemisk Udbredelse i Ostindien, omendskønt vi savner sikre og paa- lidelige Beretninger herom lige til Midten af forrige Aarhundrede.

Efter at der i Aaret 1816 havde vist sig mindre begrænsede Koleraepidemier, ud-

brød i Maj 1817 ved Mundingerne af de nævnte Floder en Epidemi, som meget snart tildrog sig Opmærksomheden. Thi fraset dens overordenlig store Farlighed, viste den i Modsætning til tidligere Erfaringer en paa- faldende Tilbøjelighed til Udbredelse og Vandringer. Idet den særlig fulgte Floderne som de bedste Veje for Handel og Omsætning, udbredte den sig efterhaanden over hele Halvøen, og allerede i Slutningen af 1818 havde den gennemvandret hele Ostindien, overskred snart dette Lands Grænser, gik mod sydøst og anrettede store Ødelæggelser paa Øerne i det indisk-kinesiske Hav, holdt sit Indtog i Kina, over alt bringende Død og Fordærvelse, trængte uden Ophør mod vest, saa at den allerede i 1821 havde naat Kysten af den persiske Havbugt. Paa den evropæiske Jordbund satte den første Gang sin Fod i 1823, da der optraadte en Epidemi i Astrakan ved Munden af Floden Wolga. Denne Epidemi udslukkedes uden at brede sig videre i Evropa, og det syntes næsten, som om Sygdommen ikke skulde kunne faa fast Fod her. Men Faren var kun afvendt for kort Tid. I Aaret 1829 optraadte den atter paa evropæisk Jordbund i Orenburg, i 1830 i Astrakan og viste fra nu af Karakteren af en Pandemi (Verdenssygdom); for hvis Hærjinger den civiliserede Verden endnu ikke er bleven fri. Med paa- faldende Hurtighed udbredte den sig fra Astrakan op over langs Wolga og inden 2 Maaneder havde den i September 1830 naaet Moskau. Det kan hænde, at man ogsaa den Gang kunde have sat en Grænse for dens Fremskriden i det øvrige Evropa, hvis ikke den russisk- polske Krig i 1831 havde skaffet den en saa gunstig Anledning til Udbredelse. Ogsaa under senere Epidemier har det gentagne Gange vist sig, at ved samtidige Krige finder den sin største Udbredelse, og der kan an-

føres Eksempler paa, at de Tab, som Kolera har bragt de stridende Arméer, har overgaaet de Ødelæggelser, som Vaabnene medførte.

I April 1831 blev Kolera af den russiske Armé bragt til Polen og efter faa Ugers Forløb (Maj 1831) kom den til Tyskland og udbredte sig nu over hele Evropa fra øst mod vest, lige som den næsten samtidigt gik fra Konstantinopel mod nord. Fra nu af er de Veje, ad hvilke den holdt sit Indtog i de forskellige evropæiske Lande, saa talrige, at det vil føre os for vidt at gaa ind paa Detaljerne. Vi maa lade os nøje med ganske overfladiske Antydninger. Ordnet efter Tid optraadte den i de forskellige Lande paa følgende Maade: England 1831, Frankrig 1832, Spanien 1833, Sverige-Norge 1832—33, Italien 1836, Baiern 1837. Fra England overførtes den i 1832 med Emigrantfartøjer til Amerika, hvor den ligeledes fandt en gunstig Jordbund for sin Udbredelse.

Efter knapt ti Aars Forløb udbredte den sig atter fra Persien, hvor den var op- traadt i 1846, over Evropa, naaede Tyskland i 1848 samt Bergen, og mange af vore Læsere erindrer sikkert 1853, hvor den hærjede Danmark og de sydlige Dele af Norge. I 1871 og i Begyndelsen af Firserne, i 1884 og 1885 har den optraadt mere spredt i Syd- evropa, men ikke haft nogen almindelig Ud- bredelse. Denne Gang følger Sygdommen Vejen gennem Rusland nord og vest over, og det beror paa den Kraft og Energi, som man udfolder i Kampen mod den, om man kan holde den inden for Ruslands Grænser, thi er den først kommen ind i de store Kulturcentre som Tyskland og Frankrig, da er Faren for dens Gennemtrængen større, idet Koleraen med Nøjagtighed følger Kom- munikationsvejene, og jo fuldkomnere disse er, jo lettere finber den frem. (Fortsættes.)